

ΘΕΜΑ 10ο
(Ισοκράτης, Περί Ειρήνης, 28-30)

Ἔμοι δοκοῦσιν ἅπαντες μὲν ἐπιθυμῆν τοῦ συμφέροντος καὶ τοῦ πλεόν ἔχειν τῶν ἄλλων, οὐκ εἰδέναι δὲ τὰς πράξεις τὰς ἐπὶ ταῦτα φερούσας, ἀλλὰ ταῖς δόξαις διαφέρειν ἀλλήλων· οἱ μὲν γὰρ ἔχειν ἐπιεικεῖς καὶ στοχάζεσθαι τοῦ δέοντος δυναμένους, οἱ δ' ὡς οἶόν τε πλεῖστον τοῦ συμφέροντος διαμαρτανούσας. Ὅπερ καὶ τῇ πόλει συμβέβηκεν. Ἡμεῖς γὰρ

5 οἰόμεθα μὲν, ἦν τὴν θάλατταν πλέωμεν πολλαῖς τριήρεσι καὶ βιαζώμεθα τὰς πόλεις συντάξεις διδόναι καὶ συνέδρους ἐνθάδε πέμπειν, διαπράξεσθαι τι τῶν δεόντων· πλεῖστον δὲ διεψεύσαμεθα τῆς ἀληθείας. ὦν μὲν γὰρ ἠλπίζομεν, οὐδὲν ἀποβέβηκεν, ἔχθραι δ' ἡμῖν ἐξ αὐτῶν καὶ πόλεμοι καὶ δαπάναι μεγάλαι γεγόνασιν· εἰκότως· καὶ γὰρ τὸ πρότερον ἐκ μὲν

10 τῆς τοιαύτης πολυπραγμοσύνης εἰς τοὺς ἐσχάτους κινδύνους κατέστημεν, ἐκ δὲ τοῦ δικαίαν τὴν πόλιν παρέχειν καὶ βοηθεῖν τοῖς ἀδικουμένοις καὶ μὴ τῶν ἀλλοτρίων ἐπιθυμῆν παρ' ἐκόντων τῶν Ἑλλήνων τὴν ἡγεμονίαν ἐλάβομεν· ὦν νῦν ἀλογίστως καὶ λίαν εἰκῆ πολὺν ἤδη χρόνον καταφρονοῦμεν.

ΣΧΟΛΙΑ

1. **δοκοῦσιν**: το ρ. 'δοκῶ+δοτική+ἀπαρέμφατο' ως προσωπικό σημαίνει 'εγὼ φαίνομαι σε κάποιον ὅτι...'. **ἅπαντες**: το ἀναρθρο επίθετο δεν μπορεί να λειτουργήσει ως υποκειμένο, ὁμως ἐδῶ καταχρηστικῶς παίρνει τὴν θέση τοῦ υποκειμένου. **τοῦ συμφέροντος καὶ τοῦ...ἔχειν**: δυο γενικές πτώσεις, ἡ μία ἑναρθρου ουσιαστικού καὶ ἄλλη ἑναρθρου ἀπαρεμφάτου ως ἀντικείμενα στο 'ἐπιθυμῆν'. **πλεόν**: ἐπίρρημα τοῦ ποσοῦ. **τῶν ἄλλων**: συντάσσεται με το 'πλεόν' ως γενική συγκριτική, β' ὀρος συγκρίσεως.
2. **οὐκ εἰδέναι**: ἀντικείμενο στο ενν. 'δοκοῦσιν'. **τὰς πράξεις**: ἀντικείμενο στο ἀπαρέμφατο. **τὰς ἐπὶ ταῦτα φερούσας**: ἡ ἑναρθρη μτχ. σε αιτιατική πτώση ως ἐπιθετικός προσδιορισμός στο 'πράξεις'. Ο ἐνδιάμεσος ἐμπρόθετος δηλώνει κατεύθυνση, ἀλλὰ ἐπειδὴ βρίσκεται ἀνάμεσα σε ἄρθρο καὶ ὄνομα, λειτουργεῖ καὶ ως ἐπιθετικός προσδιορισμός. **ταῖς δόξαις διαφέρειν**: το ἀπαρέμφατο ως ἀντικείμενο στο ενν. πάλι 'δοκοῦσιν', καὶ ἡ δοτική ἐπιρρηματική τῆς ἀναφορᾶς. **ἀλλήλων**: ἀντικείμενο στο ἀπαρέμφ.
3. **οἱ μὲν γὰρ ἔχειν ἐπιεικεῖς καὶ...δυναμένους**: 'οἱ μὲν': υποκειμένο στο ἐννοούμενο 'δοκοῦσιν'. Το 'ἔχειν' ἀντικείμενο στο ρ. Ως ἀντικ. τοῦ 'ἔχειν' ἐννοεῖται το ουσιαστικό 'τὰς δόξας', ἀπὸ το προηγούμενο 'ταῖς δόξαις'. Το ἐπίθετο 'ἐπιεικεῖς' καὶ ἡ μτχ. 'δυναμένους' εἶναι ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοὶ στο ενν. 'τὰς δόξας'. **στοχάζεσθαι τοῦ δέοντος**: το ἀπαρέμφατο εἶναι ἀντικείμενο στην μτχ. 'δυναμένους' καὶ ἡ γενική τῆς ἑναρθρης μτχ. εἶναι ἀντικείμενο στο ἀπαρέμφατο. **οἱ δ'**: ὅ,τι καὶ το 'οἱ μὲν'. **ὡς οἶόν τε**: ἀναφορική ἐπιρρηματική τοῦ ποσοῦ, στην ὁποῖαν λείπει το ρ., ἀλλὰ ενν. το 'ἔστί': 'ὡς οἶόν τε ἔστί = ὅσο εἶναι δυνατόν'. **πλεῖστον**: ἐπίρρημα τοῦ ποσοῦ με το 'οἶόν τε ἔστί = ὅσο εἶναι δυνατόν περισσότερο'.
4. **τοῦ συμφέροντος**: ἀντικείμενο στην μτχ. 'διαμαρτανούσας'. **διαμαρτανούσας**: ὅ,τι καὶ το 'δυναμένους': 'οἱ δὲ <δοκοῦσιν ἔμοι ἔχειν δόξας> διαμαρτανούσας τοῦ συμφέροντος ὡς οἶόν τε <ἔστί> πλεῖστον = καὶ οἱ ἄλλοι φαίνονται σε ἐμένα ὅτι ἔχουν ἀντιλήψεις οἱ ὁποῖες ἀποτυγχάνουν στο συμφέρον ὅσο εἶναι δυνατόν περισσότερο'. **Ὅπερ**: ὅταν μία ἀναφορική ἀντωνυμία ξεκινᾶ μία περίοδο λόγου καὶ

- μέχρι το τέλος της περιόδου δεν υπάρχει κύρια πρόταση, τότε η αντωνυμία από αναφορική λογίζεται ως δεικτική, μεταφράζεται έτσι, και η πρόταση είναι κύρια.
5. **ἦν...πλέωμεν...καὶ βιαζώμεθα:** δυο υποθετικές προτάσεις με απόδοση το απαρέμφατο 'διαπράξεσθαι'. Δεδομένου ότι η απόδοση δεν είναι κύρια πρόταση αλλά απαρέμφατο, ο υποθετικός λόγος θεωρείται πλάγιος με εξάρτηση από το ρ. από το οποίο εξαρτάται το απαρέμφατο, δηλ. το 'οἰόμεθα'. Δηλώνει το προσδοκώμενο: 'ἦν τὴν θάλατταν πλέωμεν...καὶ βιαζώμεθα..., διαπραξόμεθα...'. **βιαζώμεθα τὰς πόλεις συντάξεις δίδοναι:** 'βιάζομαι τινα + ἀπαρέμφατο = πιέζω κάποιον να...'. Το ρ. έχει δυο αντικείμενα, το 'τινά' και το απαρέμφατο. Όμως το 'τινά' λειτουργεί και ως υποκείμενο στο απαρέμφατο 'εκβιάζουμε τις πόλεις, <οι πόλεις> να δίνουν εισφορές': 'συντάξεις': τεχνικός όρος που σήμαινε την πολεμική εισφορά των πόλεων.
6. **καὶ συνέδρους ἐνθάδε πέμπειν:** το απαρέμφατο είναι αντικ. στο 'βιαζώμεθα' και το 'συνέδρους' είναι αντικείμενο στο απαρέμφατο. **διαπράξεσθαι:** αντικείμενο στο 'οἰόμεθα' και απόδοση στην υποθετική πρόταση. **τι τῶν δεόντων:** η αντωνυμία είναι αντικείμενο στο απαρέμφατο και η έναρθη μτχ. συντάσσεται με την αντωνυμία ως γενική διαιρετική.
7. **ᾧ μὲν γὰρ ἠλπίζομεν:** αναφορική πρόταση η οποία λειτουργεί ολόκληρη ως γενική διαιρετική στην αντωνυμία 'οὐδὲν' που ακολουθεί. Συγχρόνως με την αντωνυμία 'ᾧ' έχουμε και ἔλξη του αναφορικού, διότι το αντικείμενο του 'ἠλπίζομεν' θα το περιμέναμε σε αιτιατική πτώση. Με την αποκατάσταση της ἔλξης θα έχουμε 'Τούτων ἃ ἠλπίζομεν, οὐδὲν ἀποβέβηκεν'.
8. **τὸ πρότερον:** 'στο παρελθόν', αιτιατική επιρρ. του χρόνου.
10. **ἐκ δὲ τοῦ...παρέχειν:** εμπρόθετος προσδιορισμός της αιτίας με έναρθη απαρέμφατο σε θέση ουσιαστικού. **δικαίαν τὴν πόλιν:** το ουσιαστικό είναι αντικείμενο στο απαρέμφατο και το επίθετο είναι συμπερασματικό κατηγορούμενο 'ὥστε δικαίαν εἶναι'. **καὶ βοηθεῖν:** 'καὶ <ἐκ> τοῦ βοηθεῖν'. **τοῖς ἀδικουμένοις:** έναρθη μτχ. ως ουσιαστικό, αντικείμενο στο απαρέμφατο. **καὶ μὴ...ἐπιθυμεῖν:** 'καὶ <ἐκ τοῦ> μὴ...ἐπιθυμεῖν'. **τῶν ἄλλοτρίων:** αντικείμενο στο απαρέμφατο.
11. **παρ'...τῶν Ἑλλήνων:** εμπρόθετος προσδ. της προέλευσης. **ἐκόντων:** κατηγορηματικός προσδιορισμός. **ᾧ:** επειδή μέχρι το τέλος της περιόδου δεν υπάρχει άλλη κύρια πρόταση, η αντωνυμία θεωρείται δεικτική και η πρόταση κύρια. Η γενική της αντωνυμίας συντάσσεται με το 'καταφρονούμεν' ως αντικείμενο.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Όλοι οι άνθρωποι μου φαίνονται εμένα ότι επιθυμούν το συμφέρον τους, και να έχουν πιο πολύ από τους άλλους, και ότι δεν γνωρίζουν τις ενέργειες οι οποίες οδηγούν σ' αυτά, αλλά ότι διαφέρουν μεταξύ τους ως προς τις αντιλήψεις· δηλ. ότι άλλοι έχουν αντιλήψεις σωστές και ικανές να αντιλαμβάνονται αυτό που χρειάζεται, και ότι έχουν αντιλήψεις που αποτυγχάνουν στο συμφέρον όσο είναι δυνατόν περισσότερο. Και αυτό ακριβώς έχει συμβεί στην πόλη μας. Δηλ. εμείς νομίζουμε ότι, αν πλέουμε στην θάλασσα με πολλά πολεμικά πλοία και πιέζουμε τις πόλεις να μας δίνουν τις εισφορές του πολέμου και να στέλνουν εδώ τους αντιπροσώπους τους, θα επιτύχουμε κάτι απ' αυτά που έχουμε ανάγκη, όμως έχουμε διαψευσθεί πάρα πολύ στο θέμα της αλήθειας. Διότι από αυτά που περιμέναμε, κανένα πράγμα δεν έχει γίνει, αντιθέτως μεταξύ μας έχουν αναπτυχθεί ἔχθρες εξ αιτίας αυτών και πόλεμοι και μεγάλες χρηματικές δαπάνες, εύλογα. Διότι στο παρελθόν εξ αιτίας μίας τέτοιας ενασχόλησης με πολλά αντικείμενα μπήκαμε σε πολύ μεγάλες περιπέτειες, ενώ εξ αιτίας του ότι προσφέραμε την πόλη έτσι ώστε να είναι δίκαιη, και βοηθήσαμε εκείνους που αδικούνταν, και δεν επιθυμούσαμε πράγματα που ήταν ξένα, πήραμε την ηγεμονία από τους Έλληνες με την θέλησή τους. Αυτά τώρα τα πράγματα εντελώς απερίσκεπτα και πολύ πρόχειρα εδώ και πολύ καιρό τα περιφρονούμε.